

För beslut i:
 Kommunstyrelsen
 Sociala myndighetsnämnden

För kännedom till:
 Kommunfullmäktige
 Miljö- och byggnadsnämnden
 Valnämnden
 Överförmyndarnämnden

Granskningsrapport "Grundläggande granskning 2020"

De förtroendevalda revisorerna i Kungälv kommun har givit Ernst & Young i uppdrag att genomföra en grundläggande granskning. Syftet med granskningen har varit att ge revisorerna underlag inför ansvarsprovningen genom att översiktligt granska all verksamhet i enlighet med kommunallagen och god revisionssed.

I bifogad rapport har det lämnats en beskrivning av gjorda iakttagelser. Revisorerna översänder här rapporten till kommunstyrelsen och sociala myndighetsnämnden för behandling i enlighet med fastslagen rutin för avrapportering av revisionens granskningar. Revisionens sammanfattande bedömning är att kommunstyrelsen i huvudsak säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med kommunfullmäktiges mål och riktlinjer samt att kommunstyrelsen, och myndighetsnämnderna i allt väsentligt följer kommunens anvisningar avseende uppföljning och rapportering. Det finns dock utvecklingsområden avseende kommunstyrelsens och sociala myndighetsnämndens arbete med att säkerställa en tillräcklig intern kontroll. Vad gäller kommunfullmäktiges beredningar är den sammanfattande bedömningen att beredningarna inte till fullo har arbetat med sitt uppdrag i enlighet med kommunfullmäktiges beslut.

Utifrån granskningen lämnades följande rekommendationer:

Kommunstyrelsen rekommenderas att:

- ▶ Säkerställa att fullmäktiges mål bryts ner till egna mål med indikatorer och målvärden
- ▶ Säkerställa att arbetet med uppsikt över bolag och stiftelser följer kommunens riktlinjer
- ▶ Säkerställa att styrelsens intern kontrollplan antas i enlighet med riktlinjer för styrning och ledning

Sociala myndighetsnämnden rekommenderas att:

- ▶ Säkerställa att nämndens intern kontrollplan antas i enlighet med riktlinjer för styrning och ledning

Kommunfullmäktiges beredningar rekommenderas att:

- ▶ Säkerställa att beredningarna presenterar verksamhetsplaner för mandatperioden i enlighet med beredningarnas arbetsordning

Kommunrevisionen önskar, senast den 26 juni 2021, få ett skriftligt svar på vilka åtgärder som kommunstyrelsen, sociala myndighetsnämnden samt kommunfullmäktiges beredningar planerar att vidta med anledning av bifogad rapport och de områden som uppmärksammats ovan.

Kungälv den 6 april 2021

För Kommunrevisionen

Göran Johansson
 Ordförande

KOMMUNREVISIONEN	KUNGÄLV KOMMUN	
-------------------------	---------------------------	--

ADRESS   Stadshuset · 442 81 Kungälv
 TELEFON   0303-23 80 00 vx
 FAX   0303-182 59
 E-POST   kommun@kungalv.se
 HEMSIDA   www.kungalv.se

Kungälvs kommun

Grundläggande granskning 2020

Building a better
working world

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
1. Inledning	4
1.1. Bakgrund	4
1.2. Syfte och revisionsfrågor	4
1.3. Revisionskriterier	4
2. Kommunstyrelsen	2
2.1. Iakttagelser	2
2.2. Dialog med kommunstyrelsens och kommunstyrelsens utskotts presidier	3
2.3. Vår bedömning	4
3. Miljö- och byggnadsnämnden	6
3.1. Iakttagelser	6
3.2. Dialog med miljö- och byggnadsnämnden	6
3.3. Vår bedömning	6
4. Sociala myndighetsnämnden	8
4.1. Iakttagelser	8
4.2. Dialog med sociala myndighetsnämnden	8
4.3. Vår bedömning	9
5. Valnämnden	10
5.1. Iakttagelser	10
5.2. Vår bedömning	10
6. Överförmyndarnämnden	11
6.1. Iakttagelser	11
6.2. Dialog med överförmyndarnämnden	11
6.3. Vår bedömning	11
7. Kommunfullmäktiges beredningar	13
7.1. Iakttagelser	13
7.2. Dialog med ekonomiberedning	14
7.3. Vår bedömning	14
8. Sammanställda avvikelser	15
9. Samlad bedömning och rekommendationer	17

Bilaga 1. Bakgrund till granskningen.....	18
Bilaga 2. Källförteckning.....	20
Bilaga 3. Revisionskriterier.....	2
Bilaga 4. Frågor som togs upp i dialoger med presidium	6

Bilaga 1: Bakgrund till granskningen

Bilaga 2: Källförteckning

Bilaga 3: Revisionskriterier

Bilaga 4: Dialoger

Sammanfattning

EY har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Kungälv kommun genomfört en grundläggande granskning. Syftet med granskningen är att ge revisorerna underlag för ansvarsprövningen genom att översiktligt granska all verksamhet i enlighet med kommunalagen och God revisionsledning. Granskningen omfattar kommunstyrelsen, myndighetsnämnder, valnämnden och beredningar och har genomförts genom dokumentstudier och dialoger. Enligt God revisionsledning ska den grundläggande granskningen bland annat ge underlag för att bedöma styrelse och nämnders styrning, uppföljning och kontroll. Utifrån kraven i kommunalagen och kommunens styrmodell har vi tagit fram revisionskriterier som styrelse, nämnder och beredningar ska uppfylla för att ha säkerställt ett ändamålsenligt arbetssätt.

Vår samlade bedömning är att kommunstyrelsen i huvudsak har säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med kommunfullmäktiges mål och riktlinjer. Vidare bedömer vi att kommunstyrelsen och myndighetsnämnderna i allt väsentligt följer kommunens anvisningar avseende uppföljning och rapportering. Det finns dock utvecklingsområden avseende kommunstyrelsens och sociala myndighetsnämndens arbete med att säkerställa en tillräcklig intern kontroll.

Vad gäller kommunfullmäktiges beredningar är vår sammanfattande bedömning att beredningarna inte till fullo har arbetat med sitt uppdrag i enlighet med kommunfullmäktiges beslut. Granskningen visar att beredningarna inte har presenterat någon verksamhetsplan för kommunfullmäktige eller under året delgett kommunfullmäktige hur arbetet fortlöper utifrån verksamhetsplanen. Granskningen visar även att beredningen för samhälle och utveckling samt beredningen för bildning och lärande inte har färdigställt uppdragen i enlighet med kommunfullmäktiges beslut.

I granskningen har förbättringsområden identifierats.

Vi rekommenderar **kommunstyrelsen** att:

- ▶ Säkerställa att fullmäktiges mål bryts ner till egna mål med indikatorer och målvärden
- ▶ Säkerställa att arbetet med uppsikt över bolag och stiftelser följer kommunens riktlinjer.
- ▶ Säkerställa att styrelsens intern kontrollplan antas i enlighet med riktlinjer för styrning och ledning

Vi rekommenderar **sociala myndighetsnämnden** att:

- ▶ Säkerställa att nämndens intern kontrollplan antas i enlighet med riktlinjer för styrning och ledning.

Vi rekommenderar **kommunfullmäktiges beredningar** att:

- ▶ Säkerställa att beredningarna presenterar verksamhetsplaner för mandatperioden i enlighet med beredningarnas arbetsordning.

1. Inledning

1.1. Bakgrund

Kommunrevisionens uppgift är att ge kommunfullmäktige underlag till den årliga ansvarsprövningen. Enligt kommunallagen 12 kap. 1 § ska revisorerna årligen granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av God revisionsord. Styrelse och nämnders ansvar för verksamheten regleras i kommunallagen 6 kap. 6 §. Där framgår att nämnderna ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt, att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Bakgrund till granskningen samt metod beskrivs i bilaga 1. Källförteckning återfinns i bilaga 2.

1.2. Syfte och revisionsfrågor

Syftet med den grundläggande granskningen är att ge revisorerna underlag för ansvarsprövningen genom att översiktligt granska all verksamhet i enlighet med kommunallagen och God revisionsord¹. Den grundläggande granskningen syftar till att besvara följande revisionsfrågor:

- ▶ Har kommunstyrelsen säkerställt att verksamheten styrs utifrån de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige bestämt?
- ▶ Har kommunstyrelsen, myndighetsnämnderna och valnämnden säkerställt en tillräcklig uppföljning och rapportering? Det vill säga i enlighet med krav i kommunens styrmodell.
- ▶ Har kommunstyrelsen, myndighetsnämnderna och valnämnden säkerställt en tillräcklig intern kontroll? Det vill säga i enlighet med kommunala anvisningar.
- ▶ Har kommunfullmäktiges beredningar utövat respektive uppdrag i enlighet med kommunfullmäktiges beslut?

1.3. Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses bedömningsgrunder som används i granskningen som utgångspunkt för analys, bedömningar och slutsatser. I denna granskning utgörs de huvudsakliga revisionskriterierna av:

- ▶ Kommunallagens 6 kap. 1 § om kommunstyrelsens ansvar att leda och samordna kommunens angelägenheter och ha uppsikt över nämndernas verksamhet
- ▶ Kommunallagens 6 kap. 6 § om nämnders ansvar att verksamheten bedrivs i enlighet med föreskrifter, fullmäktiges mål och riktlinjer samt med tillräcklig intern kontroll
- ▶ Kommunfullmäktiges mål och uppdrag i budget 2020
- ▶ Modell för styrningen i Kungälv kommun – Från demokrati till effekt och tillbaka
- ▶ Riktlinjer för ledning och styrning i Kungälv kommun
- ▶ Reglemente för intern kontroll

Granskningens revisionskriterier beskrivs ytterligare i bilaga 3.

---

¹ Kommunrevisionen har under 2020 genomfört flera revisionsinsatser inom redovisnings- och verksamhetsrevision som också ligger till grund för ansvarsprövningen.

1.3.1. Granskningens utgångspunkter

Avsnittet beskriver granskningens utgångspunkter för bedömning. Våra bedömningar och nedan ramverk utgår från krav på kommunstyrelse, nämnder och beredningar i kommunens styrmodell och riktlinjer samt i kommunallagen. Ramverket bygger på Kungälvskommuns *riktlinjer för ledning och styrning, policyn från demokrati till effekt och tillbaka* samt *budgetprocess 2019-2022*. Vidare bygger ramverket på *reglemente och riktlinjer för intern kontroll, reglemente för kommunstyrelsen* samt *arbetsordning för kommunfullmäktiges beredningar*. Ramverket beskriver hur styrelse, nämnder och beredningar enligt fullmäktige ska arbeta med styrning, uppföljning och intern kontroll. Kriterier som enbart omfattar kommunstyrelsen markeras med (KS). Ramverket är utgångspunkt för de avvikelser som lyfts fram i kapitel 2-7.

A. Verksamheten bedrivs i enlighet med kommunfullmäktiges mål och riktlinjer. Styrelse/nämnder har:

- A1. Brutit ned fullmäktiges mål till egna mål med indikatorer (KS)
- A2. Uppfyllt fullmäktiges mål

B. Uppföljning och rapportering av verksamhet och ekonomi i enlighet med styrmodell. Styrelse/nämnder har:

- B1. Följt upp nämndens tilldelade budget tertialvis under året²
- B2. Följt upp kommunens ekonomi månadsvis under året (KS)
- B3. Följt upp nämndens verksamhet löpande under året³
- B4. Följt upp nämndens måluppfyllelse i delårsbokslut om tillämpligt, samt i årsbokslut
- B5. Analyserat samt vidtagit åtgärder för budget i balans och god måluppfyllelse
- B6. Löpande utövat uppsikt över nämnder, bolag, stiftelser och förbund genom uppföljning av verksamhet i bolag och stiftelser, årlig prövning av verksamhet i bolagen samt dialog med bolag och stiftelser⁴ (KS)

C. Arbete med intern kontroll i enlighet med reglemente. Styrelse/nämnder har:

- C1. Genomfört en riskanalys
- C2. Fastställt en intern kontrollplan i enlighet med reglemente och riktlinjer
- C3. Följt upp intern kontrollplan
- C4. Informerat sig om hur interna kontrollen fungerar i de kommunala bolagen (KS)
- C5. Utvärderat kommunens arbetssätt för intern kontroll (KS)

D. Beredningar har utövat sitt uppdrag i enlighet med kommunfullmäktiges beslut. Beredningarna har:

- D1. Arbetat strukturerat med och slutfört sitt uppdrag i enlighet med fullmäktiges beslut
- D2. Årligen delgett kommunfullmäktige hur arbete pågår utifrån verksamhetsplan för mandatperioden
- D3. Avrapporterat genomfört arbete till kommunfullmäktige
- D4. Svarat på remisser och motioner i ärenden som kommunfullmäktige beslutat

---

² Social myndighetsnämnd har enligt reglemente ingen budget men ska ha full insyn i aktuella kostnader.

³ Enligt riktlinjer för ledning och styrning i Kungälvskommun ska uppföljning ske månadsvis men nämnden kan dock besluta om att avvika från kravet på månatlig uppföljning om särskilda skäl finns.

⁴ Kommunens styrmodell definierar inte närmre hur kommunstyrelsen ska utöva uppsikt över nämnder och förbund.

2. Kommunstyrelsen

I kapitlet beskrivs iakttagna avvikelser avseende styrelsens styrning, uppföljning och uppsikt samt interna kontroll utifrån det ramverk som beskrivs i kapitel 1 samt i bilaga 3. Därefter redogörs för resultat av revisionens dialog med kommunstyrelsens och dess utskottspresidier. Kapitlet avslutas med våra bedömningar utifrån granskningens revisionskriterier.

2.1. Iakttagelser

2.1.1. Styrning

Förvaltningens verksamhetsplan saknar målvärden för ett antal indikatorer som kopplats till kommunstyrelsens resultatmål. Vid delårsuppföljning per augusti har målvärden för ett antal indikatorer ändrats eller lagts till.⁵ Indikatorer har också lagts till vid delårsuppföljningen per augusti.⁶ Vid delårsuppföljning saknas indikatorer för ett resultatmål och målvärden saknas för flera indikatorer.⁷ Det framgår inte av kommunens styrmodell att kommunstyrelsen ska koppla indikatorer med målvärden till resultatmålen i verksamhetsplanen. Enligt uppgift är ambitionen att koppla indikatorer med målvärden och aktiviteter till samtliga resultatmål.

I årsredovisning 2020 finns uppföljning av kommunstyrelsens resultatmål för 2020. Uppföljningen visar att sju av femton mål bedöms delvis uppnås. Övriga åtta mål bedöms uppnås.

2.1.2. Uppföljning

I kommunens uppföljningsrapport per april prognostiserades ett underskott avseende kommunens budget. Kommunstyrelsen fattade i samband med rapporteringen av delårsuppföljningen per april beslut om åtgärder för budget i balans. I kommunens uppföljningsrapport per augusti visade kommunens utfall för den aktuella perioden på en positiv avvikelse

---

⁵ Målvärden har ändrats eller lagts till vid delårsuppföljningen till resultatmålen *alla barn och elever vistas i en trygg och säker pedagogisk miljö, alla barn i förskoleklass är efter avslutad förskoleklass väl förberedda att börja grundskolan, full behovstäckning inom äldreomsorgen, inklusive personer med funktionsvariation deltar i ett rikt och varierat kultur- och fritidsliv, förbättrat näringslivsklimat, planberedskap ska finnas för bostäder, verksamhetsmark och handel, minskade utsläpp i luft och vattendrag, alla nyanlända i jobb eller studier efter avslutad etableringsperiod, utanförskapet minskar genom att försörjningsstödet villkoras mot individuella kontrakt med krav på arbetsmarknadsfrämjande insatser.*

⁶ Indikatorer har lagts till vid delårsuppföljningen till resultatmålen *fler barn, unga och äldre – inklusive personer med funktionsvariation deltar i ett rikt och varierat kultur- och fritidsliv, förbättrat näringslivsklimat,*

⁷ Målvärden saknas för indikatorer kopplade till resultatmålet *alla barn och elever vistas i en trygg och säker pedagogisk miljö, utanförskapet minskar genom att försörjningsstödet villkoras mot individuella kontrakt med krav på arbetsmarknadsfrämjande insatser.* Indikatorer kopplat till resultatmålen saknas 100% av *alla ungdomar inom uppföljningsansvaret erbjuds utbildning eller arbete*

mot budgeterat resultat. Avvikelsen förklaras av att semesterskulden var låg efter sommarmånaderna samt ersättning och statsbidrag från staten med anledning av Covid-19, vilket påverkade resultatet positivt. Per augusti prognostiserade kommunen ett överskott mot budget på 20,6 Mkr för helåret.

Av kommunens årsredovisning för 2020 framgår att verksamhetens nettokostnader för 2020 var 6,2 Mkr högre än budgeterat.

Av uppföljningsrapport per april samt protokoll framgår inte att kommunstyrelsen rapporterat uppföljning av verksamheten i kommunens bolag och stiftelser under årets första tertiäl till kommunfullmäktige. Enligt reglemente ska kommunstyrelsen tertiälvis rapportera uppföljning av verksamheten i bolag och stiftelser till kommunfullmäktige vad gäller ändamål, ekonomi och efterlevnad av uppställda direktiv samt övriga förhållanden av betydelse för kommunen.

I övrigt har vi inte noterat några avvikelser avseende månadsvis uppföljning av kommunens ekonomi, löpande uppföljning av kommunstyrelsens verksamhet samt kommunstyrelsens uppsikt över förbund utifrån krav i styrmodell.

2.1.3. Intern kontroll

Kommunstyrelsen antog intern kontrollplan för 2020 i mars 2020, vilket är senare än riktlinjer för ledning och styrning föreskriver. Riktlinjerna anger att planen för kommande år ska antas senast i december.

Vi har inte noterat någon avvikelse avseende arbetet med riskanalys eller uppföljning av intern kontrollplanerna utifrån krav i reglemente och riktlinjer för intern kontroll.

2.2. Dialog med kommunstyrelsens och kommunstyrelsens utskotts presidier

I avsnittet återges väsentliga händelser, risker och utmaningar som framkommit vid revisionens dialog med kommunstyrelsens presidium och utskottens presidier. För beskrivning av övriga områden som togs upp i dialog, se bilaga 4.

- ▶ **Kommunstyrelsens presidium** lyfter att krisledningsarbetet som sattes in med anledning av covid-19 har fungerat väl.
- ▶ Kommunstyrelsen fortsätter att arbeta med att utveckla och förbättra modellen för målarbete. Presidiet uppger att det finns en risk att måluppfyllelsen bedöms felaktigt och att vissa mål bedöms som uppfyllda för tidigt.
- ▶ Under året har styrelsen tagit fram en policy avseende dialog mellan bolagsföreträdare och kommunstyrelse.

- ▶ **Kommunstyrelsens utskott för bildning och lärande** lyfter att arbetet för att säkerställa likvärdig skola behöver utvecklas. Det pågår en översyn av resursfördelningsmodellen. Resultatet av översynen kommer ligga till grund för hur den kommande resursfördelningsmodellen ska se ut. Arbetet kan komma att påverka elevhälsoresursfördelningen.
- ▶ Utskottet arbetar numera efter kommunens lokalförsörjningsplan som beskriver framtida utmaningar inom lokalförsörjningen. Till lokalförsörjningsplanen kopplas en investeringsplan. Dokumenten ska underlätta beslutsfattande vad gäller byggnation och investeringsmöjligheter.

- ▶ Utskottet uppger att det finns utvecklingsområden gällande elevhälsan då skolorna upplever att de inte fått elevhälsoresurser som de vill ha.
- ▶ **Kommunstyrelsens utskott för samhälle och utveckling** uppger att utomhusbadet är en betydande anledning till att utskottet redovisar underskott.
- ▶ Utskottet uppger att kommunen under året varit drabbade av ras. Därtill har fler platser med risk för ras upptäckts. Det finns utvecklingsmöjligheter kopplade till beredning och prognos för att kommunen ska kunna göra goda analyser av mark.
- ▶ Utskottet uppger att det finns en otydlighet i ansvarsfördelningen mellan utskottet och kommunstyrelsen avseende vilka frågor som ska beredas i utskottet.
- ▶ **Kommunstyrelsens utskott för trygghet och stöd** uppger att det fortsatt är en utmaning med brist på platser inom LSS-verksamheten (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade). Kommunens nyligen framtagna lokalresursplan ska bidra till att säkerställa fler boendeplatser. Utskottet redovisar ekonomiskt underskott på grund av köpta platser inom LSS-verksamheten.
- ▶ Utskottet uppger att det finns behov av bättre samverkan mellan beredningar och utskott samt tydligare arbetsordning mellan utskotten.
- ▶ Utskottet uppger att det finns svårigheter att rekrytera personal och ser att det finns utvecklingsmöjligheter avseende kompetensförsörjningplanen.

2.3. Vår bedömning

Vi bedömer att kommunstyrelsen har i huvudsak säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt. Granskningen visar att vissa mål i verksamhetsplanen saknar indikatorer samt att vissa indikatorer saknar målvärden. Det är vår bedömning att kommunstyrelsen bör fastställa indikatorer samt målvärdet för indikatorerna kopplade till resultatmålen i förvaltningens verksamhetsplan för att säkerställa en tydlig styrning avseende målarbetet. Av kommunstyrelsens femton resultatmål för 2020 bedöms åtta mål vara uppfyllda och sju delvis uppfyllda. Utöver dessa avvikelser har kommunstyrelsen följt de föreskrifter som styrmodellen anger genom att bryta ned fullmäktiges mål och i huvudsak säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med dessa.

Vi bedömer att kommunstyrelsen har säkerställt en tillräcklig uppföljning och rapportering i enlighet med krav i kommunens styrmodell. Kommunstyrelsen har följt kommunens anvisningar genom att månadsvis följa upp kommunens ekonomi och löpande följa upp kommunstyrelsens verksamhet samt vidta åtgärder vid avvikelser.

Vi bedömer även att kommunstyrelsen i huvudsak har säkerställt en tillräcklig uppsikt över nämnder, bolag och kommunalförbund. Vi noterar dock att kommunstyrelsen inte följt upp verksamheten i bolag och stiftelser under årets första tertial. I övrigt har kommunstyrelsen följt krav i kommunallagen och styrmodell genom att kontinuerligt följa upp ekonomi och verksamhet i nämnder, bolag och kommunalförbund via dialog och löpande rapportering från ledamöter.

Vi bedömer att kommunstyrelsen har arbetat med intern kontroll i enlighet med kommunens anvisningar. Granskningen visar att styrelsen antog sin intern kontrollplan senare än vad riktlinjerna anger. I övrigt har kommunstyrelsen följt anvisningar i kommunens reglemente och riktlinjer för intern kontroll.

Utifrån granskningens iakttagelser rekommenderar vi liksom föregående år kommunstyrelsen att:

- ▶ Säkerställa att fullmäktiges mål bryts ner till egna mål med indikatorer och målvärden
- ▶ Säkerställa att arbetet med uppsikt över bolag och stiftelser följer kommunens riktlinjer.
- ▶ Säkerställa att styrelsens intern kontrollplan antas i enlighet med riktlinjer för styrning och ledning

3. Miljö- och byggnadsnämnden

I kapitlet beskrivs iakttagna avvikelser avseende miljö- och byggnadsnämndens styrning, uppföljning och interna kontroll utifrån det ramverk som beskrivs i kapitel 1 samt i bilaga 3. Därefter redogörs för resultat av dialog med miljö- och byggnadsnämndens presidium. Kapitlet avslutas med våra bedömningar utifrån granskningens revisionskriterier.

3.1. Iakttagelser

3.1.1. Styrning

Av kommunens rambudget framkommer inga mål eller uppdrag riktade till miljö- och byggnadsnämnden. Således finns inga avvikelser att notera.

3.1.2. Uppföljning

Vi har inte noterat någon avvikelse avseende uppföljning och rapportering utifrån krav i styrmodell.

3.1.3. Intern kontroll

Nämnden antog intern kontrollplan i december 2019. I maj 2020 gjordes ett tillägg i planen med datum för när granskningen av kontrollpunkterna ska göras och hur kontrollerna ska rapporteras.

Vi har inte noterat någon avvikelse avseende uppföljning av intern kontroll utifrån krav i reglemente och riktlinjer för intern kontroll.

3.2. Dialog med miljö- och byggnadsnämnden

I avsnittet återges väsentliga händelser, risker och utmaningar som framkommit vid revisionens dialog med miljö- och byggnadsnämndens presidium. För beskrivning av övriga områden som togs upp i dialog, se bilaga 4.

- ▶ Nämnden uppger att anpassning till den nya lagen om trängseltillsyn har fungerat väl.
- ▶ Vidare uppger nämnden att frågan om utbyggnad av VA (vatten och avlopp) har varit central under året, där nämnden lägger fokus på enskilda utbyggnader av avlopp. Nämnden uppger att arbetet med VA-utbyggnaden har behövts skjutas upp i vissa delar av kommunen på grund av att stor arbetsbelastning i förvaltningen. Det finns även behov av att utöva tillsyn på avlopp.

3.3. Vår bedömning

Granskningen visar att miljö- och byggnadsnämnden inte utarbetat egna mål för verksamhetsåret 2020. Av kommunens styrmodell framkommer inga anvisningar som innebär att myndighetsnämnderna ska utarbeta mål.

Vi bedömer att miljö- och byggnadsnämnden har säkerställt en tillräcklig uppföljning och rapportering i enlighet med krav i kommunens styrmodell. Granskningen visar att nämnden har följt styrmodellens föreskrifter och kontinuerligt följt upp ekonomi och verksamhet.

Vår bedömning är att miljö- och byggnadsnämnden har arbetat med intern kontroll i enlighet med kommunens anvisningar. Nämnden har i sitt intern kontrollarbete följt kommunens reglemente och riktlinjer för intern kontroll som anger att en riskanalys ska genomföras samt att en kontrollplan ska fastställas och följas upp.

4. Sociala myndighetsnämnden

I kapitlet beskrivs iakttagna avvikelser avseende sociala myndighetsnämndens styrning, uppföljning och interna kontroll utifrån det ramverk som beskrivs i kapitel 1 samt bilaga 3. Därefter redogörs för resultat av dialog med sociala myndighetsnämnden. Kapitlet avslutas med våra bedömningar utifrån granskningens revisionskriterier.

4.1. Iakttagelser

4.1.1. Styrning

Av kommunens rambudget framkommer inga mål eller uppdrag riktade till sociala myndighetsnämnden. Av nämndens reglemente framgår inga krav på att arbeta med mål. Således finns inga avvikelser att notera.

4.1.2. Uppföljning

Av protokoll framgår inte att nämnden har erhållit ekonomisk uppföljning under året. Nämndens reglemente tydliggör att nämnden inte har en egen budget utan att samtliga kostnader med anledning av verksamheten belastar kommunstyrelsens budget. Reglementet anger dock att nämnden ska ha full insyn i aktuella kostnader.

4.1.3. Intern kontroll

Sociala myndighetsnämnden antog intern kontrollplan i juni 2020, vilket är senare än riktlinjer för ledning och styrning föreskriver. Riktlinjerna anger att planen för kommande år ska antas senast i december.

I övrigt har vi inte noterat någon avvikelse avseende intern kontroll utifrån krav i reglemente och riktlinjer för intern kontroll.

4.2. Dialog med sociala myndighetsnämnden

I avsnittet återges väsentliga händelser, risker och utmaningar som framkommit vid revisionens dialog med sociala myndighetsnämndens presidium. För beskrivning av övriga områden som togs upp i dialog, se bilaga 4.

- ▶ Nämnden uppger att det under året har uppmärksamats HVB-hem⁸ med dåliga förhållanden, vilket är något som oroar nämnden.
- ▶ Nämnden uppger att arbetsättet för upprättande av riskanalys och intern kontrollplan har utvecklats.
- ▶ I dialog uppger nämnden att det saknas en samlad bild av kommunens överklaganden av biståndsbeslut. Nämnden ser ett behov av att upprätta ett register för överklaganden.

---

⁸ Hem för vård eller boende, en verksamhet som bedriver behandling eller är inriktad på omvårdnad, stöd eller fostran.

4.3. Vår bedömning

Granskningen visar att sociala myndighetsnämnden inte har några mål riktade till sig eller utarbetat egna mål för verksamhetsåret 2020. Av nämndens reglemente och kommunens styrmodell framkommer inga anvisningar som innebär att myndighetsnämnderna ska utarbeta mål.

Vi bedömer att sociala myndighetsnämnden har säkerställt en tillräcklig uppföljning och rapportering i enlighet med krav i kommunens styrmodell. Granskningen visar att nämnden inte har följt upp verksamheten. Vi noterar även att nämnden inte gjort någon ekonomisk uppföljning. Nämndens reglemente anger att nämnden ska ha full insyn i aktuella kostnader, trots att nämnden inte har någon egen budget.

Vi bedömer att sociala myndighetsnämnden i huvudsak har säkerställt en tillräcklig intern kontroll i enlighet med kommunens anvisningar. Granskningen visar att nämnden antog sin intern kontrollplan senare än vad riktlinjerna anger. Granskningen visar i övrigt inga avvikelser avseende intern kontroll utifrån krav i reglemente och riktlinjer för intern kontroll.

Utifrån granskningens iakttagelser rekommenderar vi sociala myndighetsnämnden att:

- ▶ Säkerställa att nämndens intern kontrollplan antas senast i december i enlighet med riktlinjer för styrning och ledning

5. Valnämnden

I kapitlet beskrivs iakttagna avvikelser avseende valnämndens styrning, uppföljning och interna kontroll utifrån det ramverk som beskrivs i kapitel 1 samt bilaga 3. Därefter redogörs för resultat av dialog med valnämnden. Kapitlet avslutas med våra bedömningar utifrån granskningens revisionskriterier.

5.1. Iakttagelser

Valnämnden har under 2020 inte haft en aktiv verksamhet då det inte varit valår. Av kommunens rambudget, årsplan och förvaltningsplan framkommer inga mål eller uppdrag riktade till valnämnden. Av nämndens reglemente framgår inte några krav på nämnden att arbeta med mål.

Eftersom det inte varit valår har nämnden har inte följt upp ekonomi eller verksamhet under året. Nämnden har inte heller antagit en intern kontrollplan. Nämnden har under 2020 haft en begränsad verksamhet och kan därmed antas undantas från krav på ekonomisk uppföljning och intern kontrollplan.

Således inga avvikelser att notera.

5.2. Vår bedömning

Utifrån att nämnden haft begränsad verksamhet samt inga mål riktade till sig eller utarbetat egna mål för verksamhetsåret 2020 görs ingen bedömning avseende nämndens styrning, uppföljning och intern kontroll.

6. Överförmyndarnämnden

I kapitlet beskrivs iakttagna avvikelser avseende överförmyndarnämndens styrning, uppföljning och interna kontroll utifrån det ramverk som beskrivs i kapitel 1 samt bilaga 3. Därefter redogörs för resultat av dialog med överförmyndarnämnden. Kapitlet avslutas med våra bedömningar utifrån granskningens revisionskriterier.

6.1. Iakttagelser

6.1.1. Styrning

Av kommunens rambudget, årsplan och förvaltningsplan framkommer inga mål eller uppdrag riktade till överförmyndarnämnden. Således inga avvikelser att notera.

6.1.2. Uppföljning

Vi har inte noterat någon avvikelse avseende uppföljning och rapportering av ekonomi och verksamhet utifrån krav i styrmodell.

6.1.3. Intern kontroll

Vi har inte noterat någon avvikelse avseende arbete med intern kontroll utifrån reglemente och riktlinjer för intern kontroll.

6.2. Dialog med överförmyndarnämnden

I avsnittet återges väsentliga händelser, risker och utmaningar som framkommit vid revisionens dialog med överförmyndarnämndens presidium. För beskrivning av övriga områden som togs upp i dialog, se bilaga 4.

- ▶ Nämnden uppger att det är en utmaning att säkerställa att en ställföreträdare inte har fler än tio klienter eftersom det inte finns ett nationellt register över ställföreträdare och deras uppdrag inom landets alla kommuner.
- ▶ Nämnden uppger att utbildning för gode män ställts in på grund av pandemin. Nämnden menar att det finns utvecklingsmöjligheter för att säkerställa en bättre utbildning för gode män samt nya ledamöter.
- ▶ Nämnden uppger att det är brist på erfarna gode män som kan ta sig an mer kvalificerade uppdrag. Nämnden planerar därför att arbeta med mentorskap för att främja att fler gode män kan ta sig an kvalificerade uppdrag.

6.3. Vår bedömning

Av kommunens styrmodell framkommer inga anvisningar som innebär att nämnden ska utarbeta egna mål.

Vi bedömer att överförmyndarnämnden har säkerställt en tillräcklig uppföljning och rapportering i enlighet med krav i kommunens styrmodell. Granskningen visar att nämnden har följt styrmodellens föreskrifter och kontinuerligt följt upp ekonomi och verksamhet.

Vi bedömer att överförmyndarnämnden har arbetat med intern kontroll i enlighet med kommunens anvisningar. Nämnden har följt kommunens reglemente och riktlinjer för internkontroll och utifrån en riskanalys antagit en intern kontrollplan som har följts upp.

7. Kommunfullmäktiges beredningar

I kapitlet beskrivs iakttagna avvikelser avseende kommunfullmäktiges beredningars arbete utifrån deras uppdrag utifrån det ramverk som beskrivs i kapital 1 samt bilaga 3. Därefter redogörs för resultat av dialog med ekonomiberedningen. Kapitlet avslutas med våra bedömningar utifrån granskningens revisionskriterier.

Kommunfullmäktige beslutade i budget 2019-2022 om nedanstående beredningar:

- ▶ Demokratiberedningen
- ▶ Ekonomiberedningen
- ▶ Beredningen för samhälle och utveckling
- ▶ Beredningen för bildning och lärande
- ▶ Beredningen för trygghet och stöd
- ▶ Kultur och fritidsberedningen
- ▶ Tillfällig beredning för näringslivsfrågor

Kommunfullmäktige antog i april 2020 en arbetsbeskrivning avseende kommunfullmäktiges beredningar. Av arbetsbeskrivningen framgår att kommunfullmäktiges beredningar ska arbeta strategiskt och långsiktigt. Beredningarna ansvarar för uppföljning av kommunfullmäktiges strategiska mål och ska ha fokus på uppföljning av beslutade mål och inriktningsdokument. Beredningarna ska årligen delge kommunfullmäktige hur arbetet fortlöper kopplat till verksamhetsplanen som tagits fram i början av varje mandatperiod. Vidare ska beredningarna se över kommunens övergripande mål och aktualisera styrdokument och arbeta med omvärldsbevakning. Beredningarna ska vara remissorgan och svara på motioner i de ärenden kommunfullmäktige beslutar.

7.1. Iakttagelser

Det framgår inte av kommunfullmäktiges protokoll från 2020, 2019 eller 2018 att beredningarna presenterat verksamhetsplaner för mandatperioden. Beredningarna har vid tertial 1 redovisat för kommunfullmäktige hur arbetet fortlöper utifrån beredningarnas uppdrag.

Av beredningarnas protokoll från 2020 framgår att beredningen för samhälle och utveckling samt beredningen för bildning och lärande inte genomfört sina uppdrag i enlighet med kommunfullmäktiges beslut i budget 2019-2022.⁹

Vi har i övrigt inte noterat några avvikelser avseende beredningarnas uppdrag eller avrapportering av beredningarnas genomförda arbete samt beredningarnas ansvar att svara på remisser och motioner utifrån krav i arbetsordning.

---

⁹ Beredningen för samhälle och utveckling är försenad avseende sitt uppdrag att senast i december 2020 presentera förslag till kommunal infrastrukturplan. Beredningen för bildning och lärande är försenad avseende sitt uppdrag att senast i februari 2020 presentera förslag politisk inriktning om hur Kungälv kommun skapar bästa möjliga förutsättningar för en kunskapsskola med hög målluppfyllelse.

7.2. Dialog med ekonomiberedning

I avsnittet återges väsentliga händelser, risker och utmaningar som framkommit vid revisionens dialog med kommunfullmäktiges ekonomiberedning.¹⁰ För beskrivning av övriga områden som togs upp i dialog, se bilaga 4.

- ▶ Ekonomiberedningen uppger i dialog att rambudgeten har reviderats under året samt så har beredningen tagit fram nya ägardirektiv för bolagen.
- ▶ Beredningen uppger att det finns utvecklingsmöjligheter avseende processen för upprättande av rambudgeten, där alla beredningar ska vara mer delaktiga i processen.

7.3. Vår bedömning

Vi bedömer att kommunfullmäktiges beredningar inte till fullo har utövat respektive uppdrag i enlighet med kommunfullmäktiges beslut. Granskningen visar att beredningarna arbetat strukturerat utifrån sina uppdrag, men inte färdigställt uppdragen i enlighet med kommunfullmäktiges beslut. Vidare framgår att beredningarna har redovisat för kommunfullmäktige hur arbetet fortlöper utifrån beredningarnas uppdrag. Beredningarna har dock inte antagit verksamhetsplan för mandatperioden. I övrigt har beredningarna följt anvisningar i arbetsordning för beredningar och svarat på remisser och motioner i ärenden som kommunfullmäktige beslutat.

Utifrån granskningens iakttagelser rekommenderar vi liksom föregående år samtliga kommunfullmäktiges beredningar att:

- ▶ Säkerställa att beredningarna presenterar verksamhetsplaner för mandatperioden i enlighet med beredningarnas arbetsordning.

---

¹⁰ Inom ramen för den grundläggande granskningen 2020 har revisionen valt att enbart föra dialog med ekonomiberedningen.

8. Sammanställda avvikelser

Nedan sammanställs översiktligt avvikelser för styrelse, nämnder och beredningar utifrån granskningens ramverk.

Kommunstyrelsen

- ▶ Förvaltningens verksamhetsplan saknar målvärden för ett antal indikationer som kopplats till kommunstyrelsens resultatmål.
- ▶ Sju resultatmål bedöms delvis uppnådda. Åtta bedöms som uppnådda.
- ▶ Rapportering till fullmäktige av verksamhet i bolag och stiftelser uteblev vid första tertialen. I övrigt noterades inga avvikelser avseende uppföljning.
- ▶ Intern kontrollplan antogs i mars, vilket är senare än vad riktlinjerna för ledning och styrning anger.

Sociala myndighetsnämnden

- ▶ Intern kontrollplan antogs senare än riktlinjer för ledning och styrning föreskriver.

Inga väsentliga avvikelser har noterats avseende miljö- och byggnadsnämnden, valnämnden¹¹ och överförmyndarnämnden.

Beskrivning av färgmarkering

Grön markering – nämnden/beredningen har uppfyllt kriteriet.

Gul markering – nämnden/beredningen har delvis uppfyllt kriteriet.

Röd markering – nämnden/beredningen har inte uppfyllt kriteriet.

Grå markering – revisionskriteriet ej tillämpligt

** Kommunstyrelsen har per 3 mars 2020 ännu inte utvärderat kommunens arbetssätt för intern kontroll.

Nämnd	Revisionsfråga A		Revisionsfråga B						Revisionsfråga C				
	A1	A2	B1	B2	B3	B4	B5	B6	C1	C2	C3	C4	C5
KS	Gul	Gul	Grön	Grön	Grön	Grön	Grön	Gul	Grön	Gul	Grön	Grön	**
MBN	Grå	Grå	Grön	Grå	Grön	Grå	Grön	Grå	Grön	Grön	Grön	Grå	Grå
SMN	Grå	Grå	Grå	Grå	Grön	Grå	Grå	Grå	Grön	Gul	Grön	Grå	Grå
ÖFN	Grå	Grå	Grön	Grå	Grön	Grön	Grön	Grå	Grön	Grön	Grön	Grå	Grå

Tabell 1. Sammanställda avvikelser per nämnd och revisionskriterium.

A. Verksamhet bedrivs i enlighet med kommunfullmäktiges mål och riktlinjer

A1. Brutit ned fullmäktiges mål till egna mål med indikatorer (KS)

A2. Uppfyllt fullmäktiges mål

¹¹ Valnämnden har under 2020 haft begränsad verksamhet samt inga mål riktade till sig eller utarbetat egna mål för verksamhetsåret 2020 görs ingen bedömning avseende nämndens styrning, uppföljning och intern kontroll.

B. Uppföljning och rapportering av verksamhet och ekonomi i enlighet med styrmodell

- B1. Följt upp nämndens tilldelade budget tertialvis under året
- B2. Följt upp kommunens ekonomi månadsvis under året (KS)
- B3. Följt upp nämndens verksamhet löpande under året¹²
- B4. Följt upp nämndens måluppfyllelse i delårsbokslut om tillämpligt, samt i årsbokslut
- B5. Analyserat samt vidtagit åtgärder för budget i balans och god måluppfyllelse
- B6. Löpande utövat uppsikt över nämnder, bolag, stiftelser och förbund genom uppföljning av verksamhet i bolag och stiftelser, årlig prövning av verksamhet i bolagen samt dialog med bolag och stiftelser¹³ (KS)

C. Arbete med intern kontroll i enlighet med anvisningar

- C1. Genomfört en riskanalys
- C2. Fastställt en intern kontrollplan i enlighet med reglemente och riktlinjer
- C3. Följt upp intern kontrollplan
- C4. Informerat sig om hur interna kontrollen fungerar i de kommunala bolagen (KS)
- C5. Utvärderat kommunens arbetssätt för intern kontroll (KS)

Kommunfullmäktiges beredningar

- ▶ Beredningarna har inte presenterat verksamhetsplaner för mandatperioden.
- ▶ Beredningen för samhälle och utveckling och beredningen för bildning och lärande har inte genomfört sina uppdrag i enlighet med kommunfullmäktiges beslut.

Beredning	Revisionsfråga D			
	D1	D2	D3	D4
Bildning och lärande	Yellow	Yellow	Yellow	Green
Demokratiberedningen	Green	Yellow	Green	Green
Ekonomiberedningen	Green	Yellow	Green	Green
Kultur och fritid	Green	Yellow	Green	Green
Samhälle och utveckling	Yellow	Yellow	Yellow	Green
Trygghet och stöd	Green	Yellow	Green	Green

Tabell 2. Sammanställda avvikelser per beredning och revisionskriterium.

D. Beredningar utövat sitt uppdrag i enlighet med kommunfullmäktiges beslut

- D1. Arbetat strukturerat med och slutfört sitt uppdrag i enlighet med fullmäktiges beslut
- D2. Årligen delgett kommunfullmäktige hur arbete pågår utifrån verksamhetsplan för mandatperioden
- D3. Avrapporterat genomfört arbete till kommunfullmäktige
- D4. Svarat på remisser och motioner i ärenden som kommunfullmäktige beslutat

¹² Enligt riktlinjer för ledning och styrning i Kungälv kommun ska uppföljning ske månadsvis men nämnden kan dock besluta om att avvika från kravet på månatlig uppföljning om särskilda skäl finns.

¹³ Kommunens styrmodell definierar inte närmre hur kommunstyrelsen ska utöva uppsikt över nämnder och förbund.

9. Samlad bedömning och rekommendationer

Vår samlade bedömning är att kommunstyrelsen i huvudsak säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med kommunfullmäktiges mål och riktlinjer. Vidare bedömer vi att kommunstyrelsen och myndighetsnämnderna i allt väsentligt följer kommunens anvisningar avseende uppföljning och rapportering. Det finns dock utvecklingsområden avseende kommunstyrelsens och sociala myndighetsnämndens arbete med att säkerställa en tillräcklig intern kontroll.

Vad gäller kommunfullmäktiges beredningar är vår sammanfattande bedömning att beredningarna inte till fullo har utövat sitt uppdrag i enlighet med kommunfullmäktiges beslut. Granskningen visar att beredningen för samhälle och utveckling samt beredningen för bildning inte har färdigställt uppdragen i enlighet med kommunfullmäktiges beslut samt att samtliga beredningar inte har presenterat någon verksamhetsplan för kommunfullmäktige.

I granskningen har förbättringsområden identifierats.

Vi rekommenderar **kommunstyrelsen** att:

- ▶ Säkerställa att fullmäktiges mål bryts ner till egna mål med indikatorer och målvärden
- ▶ Säkerställa att arbetet med uppsikt över bolag och stiftelser följer kommunens riktlinjer.
- ▶ Säkerställa att styrelsens intern kontrollplan antas i enlighet med riktlinjer för styrning och ledning

Vi rekommenderar **sociala myndighetsnämnden** att:

- ▶ Säkerställa att nämndens intern kontrollplan antas i enlighet med riktlinjer för styrning och ledning.

Vi rekommenderar **kommunfullmäktiges beredningar** att:

- ▶ Säkerställa att beredningarna presenterar verksamhetsplaner för mandatperioden i enlighet med beredningarnas arbetsordning.

Göteborg den 6 april 2021

Elin Forså
Verksamhetsrevisor

Karin Knutsson
Verksamhetsrevisor

Hans Gayin
Certifierad kommunal yrkesrevisor
Kvalitetssäkrare

Bilaga 1. Bakgrund till granskningen

Kommunrevisionens uppgift är att ge kommunfullmäktige underlag till den årliga ansvarsprövningen. Enligt kommunallagen 12 kap. ska revisorerna årligen granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av God revisionsred. Styrelse och nämnders ansvar för verksamheten regleras bland annat i kommunallagen. Där framgår att nämnderna ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige bestämt, att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Enligt God revisionsred 2018 ska den grundläggande granskningen ge underlag för att bedöma styrelsens och nämndernas styrning, uppföljning och kontroll, säkerhet i redovisningssystem och rutiner samt måluppfyllelse. Enligt God revisionsred handlar den grundläggande granskningen bland annat om frågor avseende hur styrelse och nämnder har:

- ▶ Tolkat mål och uppdrag från fullmäktige och brutit ned dessa så att de fungerar som styrsignaler till verksamheten
- ▶ Gjort en egen riskanalys
- ▶ Uppföljning och rapportering av verksamhetens resultat samt beslut om åtgärder vid eventuella avvikelser
- ▶ Ekonomistyrning samt ekonomisk uppföljning och rapportering
- ▶ Ett systematiskt arbete med sin interna kontroll avseende såväl verksamhet som redovisning
- ▶ Tydliga beslutsunderlag och protokoll¹⁴

I kommunrevisionens revisionsplan 2020 beskrivs utgångspunkterna för den grundläggande granskningen. Granskningen har sin utgångspunkt i God revisionsred samt risker som framkommit i revisorernas risk- och väsentlighetsanalys 2020.

Ansvariga nämnder

Granskningen avser kommunstyrelsen, social myndighetsnämnd, miljö- och byggnadsnämnd, överförmyndarnämnd, valnämnd samt kommunfullmäktiges beredningar¹⁵.

Avgränsning

Granskningen avser verksamhetsår 2020 och avgränsas i enlighet med ställda revisionsfrågor. Granskningen omfattar inte granskning av säkerhet i redovisningssystem. Detta granskar revisorerna i löpande granskning som en del av redovisningsrevisionen.

---

¹⁴ Nämndernas protokoll läses löpande av de förtroendevalda revisorerna som ansvarar för att påtala otydlighet i protokollen samt att relevanta frågor tas upp till diskussion löpande under året. Översynen beskrivs inte i denna rapport.

¹⁵ Beredningen för arvoden, valberedningen och krisledningsnämnden ingår inte i granskningen.

Granskningen genomförs genom löpande insamling av fakta och iakttagelser, protokollgranskning, nämnddialoger samt en uppföljning av 2018 års granskningar.

Löpande insamling av fakta och iakttagelser

Den grundläggande granskningen är till sin karaktär en löpande insamling av fakta och iakttagelser. Insamlingen sker genom att revisorerna:

- ▶ Löpande tar del av grundläggande dokument såsom mål- och budgetdokument, ekonomi- och verksamhetsrapporter, delårsrapporter, bokslut och nämndernas protokoll.
- ▶ Löpande för en dialog med nämnder och styrelse.

Dialoger

Kommunrevisionen genomför inom ramen för den grundläggande granskningen dialoger med presidierna i kommunstyrelsen och dess utskott. EY är behjälpliga att ta fram relevanta frågeställningar inför dialogerna. Dialogerna utgår från kommunrevisionens risk- och väsentlighetsanalys samt övriga iakttagelser som uppmärksammas under året och tidigare år. Vid dialogerna har presidierna även möjlighet att lyfta väsentliga och aktuella frågor.

Protokollgranskning

Inom ramen för granskning sker en genomgång av kommunstyrelsens, myndighetsnämndernas och övriga nämnders protokoll samt mål- och ekonomiuppföljningar avseende 2020. Genomgången av protokoll syftar i huvudsak till att följa hur kommunstyrelsen, myndighetsnämnderna, beredningarna och valnämnden arbetar med styrning, uppföljning och kontroll.

Uppföljning av 2018 års granskningar

Inom ramen för årets grundläggande granskning har kommunrevisionen följt upp de *fördjupade granskningar* som genomfördes under 2020. Utgångspunkten för uppföljningen var de rekommendationer som ställdes i granskningarna. De fördjupade granskningar som följdes upp är:

- ▶ Granskning av verksamhetsstyrning inom miljö- och byggnadsnämnden
- ▶ Granskning av sociala myndighetsnämnden
- ▶ Granskning av överförmyndarnämnden

Uppföljningen redovisas i separat rapport.

Bilaga 2. Källförteckning

Dialoger med presidium

- ▶ Ekonomiberedningen 2020-11-27
- ▶ Kommunstyrelsen 2020-10-23
- ▶ Miljö- och byggnadsnämnden 2020-12-04
- ▶ Sociala myndighetsnämnden 2020-12-04
- ▶ Utskottet för bildning och lärande 2020-10-23
- ▶ Utskottet för samhälle och utveckling 2020-09-25
- ▶ Utskottet för trygghet och stöd 2020-09-25
- ▶ Överförmyndarnämnden 2020-12-04

Dokument

- ▶ Arbetsordning för beredningar
- ▶ Budget 2020
- ▶ Central uppföljningsrapport per april
- ▶ Central uppföljningsrapport per augusti
- ▶ Förvaltningens verksamhetsplan 2020
- ▶ Intern kontrollplan 2020 bildning och lärande
- ▶ Intern kontrollplan 2020 kommunstyrelsen
- ▶ Intern kontrollplan 2020 samhälle och utveckling
- ▶ Intern kontrollplan 2020 trygghet och stöd
- ▶ Intern kontrollplan miljö- och byggnadsnämnden 2020
- ▶ Modell för styrningen i Kungälv kommun – från demokrati till effekt och tillbaka
- ▶ Protokoll och handlingar från 2020 och 2019 för kommunstyrelsen, miljö- och byggnadsnämnden, valnämnden, överförmyndarnämnden, social myndighetsnämnd samt kommunfullmäktiges beredningar
- ▶ Reglemente för intern kontroll
- ▶ Reglemente för kommunstyrelsen
- ▶ Reglemente för miljö- och byggnadsnämnden
- ▶ Reglemente för social myndighetsnämnd
- ▶ Reglemente för valnämnden
- ▶ Reglemente för överförmyndarnämnd
- ▶ Riktlinjer för intern kontroll
- ▶ Riktlinjer för ledning och styrning i Kungälv kommun
- ▶ Uppföljning av intern kontroll 2020
- ▶ Utkast årsredovisning

Bilaga 3. Revisionskriterier

Kommunallagen (2017:725)

Av kommunallagens 6 kap. 1 § framgår att styrelsen ansvarar för att leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över nämndernas verksamhet. Kommunstyrelsen ska även ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i kommunala bolag och kommunalförbund som kommun är medlem i. Enligt 3 kap 12 § kommunallagen inkluderar detta uppsikt över kommunala bolag, stiftelser och föreningar.

Enligt 6 kap 6 § kommunallagen har nämnderna ansvar för att var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. Likaså skall nämnderna se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett övrigt tillfredställande sätt.

Kommunfullmäktiges mål och uppdrag

Kommunfullmäktige i Kungälv antar strategiska mål som konkretiseras i rambudget, årsplan och förvaltningsplan. Kommunfullmäktiges strategiska mål, från budget 2020:

- ▶ Att ge goda förutsättningar för livslångt lärande
- ▶ En trygg omsorg med valmöjligheter genom hela livet
- ▶ Att ge möjligheter till en aktiv fritid för alla åldrar
- ▶ Att alla medborgare ska ha möjlighet att delta i ett rikt och aktivt kulturliv
- ▶ Att medborgare och näringsliv ska känna ökat förtroende för kommunen
- ▶ En ökad samordning mellan infrastruktur och byggnation i hela kommunen
- ▶ Att underlätta för invånare och företag som vill reducera klimatutsläppen
- ▶ Att nå Sveriges lägsta arbetslöshet med utbildning, arbete, sysselsättning för de som står längst från arbetsmarknaden

Kungälvs kommuns styrmodell

Kungälvs kommuns styrmodell beskrivs i policyn *från demokrati till effekt och tillbaka* samt *riktlinjer för ledning och styrning i Kungälvs kommun*. Kommunens övergripande styrdokument utgör en kedja som utgår från kommunfullmäktiges *vision*. Utifrån visionen anger kommunfullmäktige strategiska mål och ekonomiska ramar för verksamheten under mandatperioden i *"Rambudget 2020-2022"*. Med budgeten som grund beslutar kommunstyrelsen om en övergripande planering med budget och resultatmål i årsplanen. Årsplanen aktualiseras årligen och kommunfullmäktige fastställer kommunstyrelsens resultatmål. Förvaltningens *verksamhetsplan* beskriver dess åtagande för att uppfylla målen i budget. Verksamhetsplanen antas av kommunstyrelsen. I planen konkretiserar förvaltningen de mål och uppdrag som kommunfullmäktige och kommunstyrelsen fastställt med tolkning, indikatorer och aktiviteter. Av riktlinjer för ledning och styrning samt budgetprocess 2019-2022 framgår inte att nämnder ska bryta ned kommunfullmäktiges eller kommunstyrelsens mål till egna mål eller indikatorer.

Årsredovisningen utgör den sista delen i processen och avlämnas av kommunstyrelsen till kommunfullmäktige efter verksamhetsårets slut. Den följer upp hur verksamheten arbetat utifrån uppdragen i budgeten under året som gått. Utöver årsredovisningen (även kallad uppföljningsrapport 3) erhåller kommunstyrelsen och kommunfullmäktige uppföljning per mars (uppföljningsrapport 1) och en delårsrapport per augusti (uppföljningsrapport 2). Uppföljnings-

rapport 1 innehåller uppföljning av ekonomi och personal. Uppföljningsrapport 2 innehåller utöver ekonomi en uppföljning av resultatmål med analys. Kommunstyrelsen ska även följa upp ekonomin månadsvis per februari, mars, maj, oktober och november. Nämnder och beredningar ansvarar enligt budgetprocess 2019-2022 för uppföljning av budget samt uppdrag och strategiska mål. Riktlinjer för ledning och styrning anger att styrelse och nämnder ska erhålla månadsvis verksamhetsuppföljning från förvaltningen. Samtliga avvikelser ska analyseras och förklaras skriftligen av kommundirektör eller sektorchef.

Intern kontroll

Reglemente för intern kontroll anger att kommunstyrelsen ansvarar för att se till att det finns en god intern kontroll inom kommunen. Kommunstyrelsen ska årligen följa upp och utvärdera kommunens arbetssätt för intern kontroll och vid behov föreslå förbättringar eller fördjupade insatser för intern kontroll. Ansvaret omfattar även att informera sig om att den interna kontrollen i de kommunala bolagen fungerar på ett tillfredsställande sätt. Kommunens myndighetsnämnder och övriga nämnder ansvarat för att tillse en god intern kontroll inom de områden som nämnden ansvarar för. Kommunchef och sektorchef ska enligt reglementet utarbeta en plan för intern kontroll och rapportera resultatet av uppföljning till kommunstyrelsen vid årsbokslut. Intern kontrollplanen ska minst innehålla:

- ▶ Vad ska kontrolleras?
- ▶ När ska kontroller genomföras?
- ▶ Hur ska kontroller genomföras?
- ▶ Vem ska utföra kontrollen?
- ▶ Hur ska resultatet av kontrollen rapporteras?

Utöver reglementet för intern kontroll finns riktlinjer för intern kontroll inom kommunen. Riktlinjerna innehåller stöd vid riskanalysarbete för att identifiera risker.

Uppsikt

Enligt kommunstyrelsens reglemente ska kommunstyrelsen ha uppsikt över verksamhet som bedrivs i övriga nämnder, i företag som kommunen helt eller delvis äger samt i kommunalförbund och andra samverkansformer som kommunen är medlem eller ingår i. Kungälv kommun äger koncernen Kungälv Energi AB, Bohusläns kommunala Exploaterings AB, Stiftelsen Kungälvsbostäder och Bagahus AB samt de vilande bolagen AB Kongahälla, Marstrandsbostäder AB samt Kungälv Stadshuset AB. Kommunen är delägare i SOLTAK AB, Förbo, Renova och Gyaab samt är medlem i Bohus Räddningstjänstförbund och Göteborgs-regionens kommunalförbund.

Kommunstyrelsen ska enligt sitt reglemente tertialvis rapportera uppföljning av verksamhet i företag och stiftelser till kommunfullmäktige. Uppföljningen ska avse ändamål, ekonomi, efterlevnad av direktiv samt förhållanden av betydelse för kommunen. Vidare ska kommunstyrelsen ansvara för samordningsträffar mellan presidier för utskott, beredningar samt bolag och stiftelser. Kommunstyrelsen ska årligen pröva om den verksamhet som bedrivits i kommunens hel- eller delägda bolag under föregående år har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Skulle brister ha förelegat ska förslag lämnas till kommunfullmäktige om nödvändiga åtgärder.

Kommunfullmäktiges uppdrag till kommunfullmäktiges beredningar

Beredningen för Samhälle och utveckling

- ▶ får i uppdrag att ta fram förslag hur vi säkerställer behovet av fritidsanläggningar på ett hållbart sätt fram till 2025. Förslaget ska underställas kommunfullmäktige i november 2019.
- ▶ får i uppdrag att kartlägga framtidens infrastrukturbehov i ett förslag till kommunal infrastrukturplan och återkomma till kommunfullmäktige med ett finansierat förslag i december 2020.
- ▶ Beredningen för Samhälle och utveckling tillsammans med Beredningen för trygghet och stöd ska återkomma med ett förslag om hur vi säkerställer en samhällsekonomisk hållbar och för äldre en hållbar bostadsförsörjning som klarar av de demografiska utmaningarna som vi har fram till 2030. Förslaget ska underställas kommunfullmäktige i december 2019.
- ▶ VA- utbyggnaden måste utvärderas utifrån ekonomisk hållbarhet. Vi har många områden som ännu väntar på VA och redan nu ser vi att taxor och avgifter gått upp markant. Beredningen för Samhälle och utveckling utvärderar utbyggnaden ekonomiskt och återkommer med hållbara ekonomiska kriterier för fortsatt utbyggnad. Förslaget ska underställas kommunfullmäktige till budget 2020.
- ▶ Revidering av kommunens miljömål (klart dec 2019)

Ekonomiberedningen

- ▶ Kommunens befolkningsökning i relation till ekonomi och kommunens skuldsättning är inte är hållbart. Vi ser därför ett behov av en fördjupad ekonomisk uppföljning av samhällsbyggnadsprocessen.
- ▶ Fastighetsstrategin ska revideras tillsammans med BSoU
- ▶ Ekonomiberedningen och beredningen för samhälle och utveckling får i uppdrag att utvärdera samhällsbyggnadsprocessen utifrån produktions- och kostnadsparametrar. Utvärderingen ska särskilt belysa i vilken utsträckning avgifter respektive skatter finansierar samhällsbyggnads verksamhet. I uppdraget ingår dessutom att utvärdera bygglovsverksamheten utifrån ekonomi, handläggningstider, avgifter, omvärld och avgiftstäckningsgrad.
- ▶ Vid behov ska beredningen lämna förslag till kommunfullmäktige på avgiftsnivåer som innebär 100% täckningsgrad och som ger utrymme för en organisation som klarar lagkraven på handläggningstid.

Beredningen för Bildning och Lärande

- ▶ Lärandeberedningen får i uppdrag att återkomma till kommunfullmäktige med en politisk inriktning om hur vi skapar bästa möjliga förutsättningar för en kunskapsskola med hög måluppfyllelse. Utgångspunkten är vår roll och vårt ansvar utifrån huvudmannaskapet att förbättra förutsättningarna för studier i alla åldrar. Ett färdigt förslag ska behandlas i kommunfullmäktige i februari 2020 och kunna finansieras i årsplan 2021

Beredningen för trygghet och stöd

- ▶ Uppdras att utifrån samhällskontraktet presentera en reviderad plan från 2020 för ökad social hållbarhet. Arbetet skall ske i nära samarbete med folkhälsoråd och region. Målet är en jämlik hälsa med minskat utanförskap. Uppdraget skall presenteras för kommunfullmäktige i september 2019.
- ▶ Beredningen för trygghet och stöd tillsammans med Beredningen för Samhälle och utveckling ska återkomma med ett förslag om hur vi säkerställer en samhällsekonomisk hållbar och för äldre en hållbar bostadsförsörjning som klarar av de demografiska utmaningarna som vi har fram till 2030. Förslaget ska underställas kommunfullmäktige i december 2019.

Kultur och fritidsberedningen

- ▶ Folkbildning - natur och kulturarv, ideella sektorn och partnerskap kommun/föreningar.
- ▶ Beredningen skall återkomma med förslag till hur föreningar ska ges goda förutsättningar att utöva sin verksamhet och att utvecklas för att vara en stor resurs att nå kommunala mål om ökad social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet. Föreningslivet är i sammanhanget en viktig resurs i arbetet med ökad integration. Förslaget skall underställa kommunfullmäktige december 2019.
- ▶ Beredningen skall återkomma med förslag till hur fler barn och unga kan delta i ett rikt och varierat kultur- och fritidsliv och hur Kulturskolans utbud kan breddas för att nå en större mångfald och delaktighet. I uppdraget ingår att belysa på vilket sätt näringslivet skulle kunna bidra till att fler barn och unga deltar i ett rikt och aktivt kulturliv. Beredningen skall återkomma i december 2019.

Demokratiberedningen

- ▶ Digitalisering och AI (artificiell intelligens) inom omsorg, utbildning och samhällsbyggnad tillsammans med KF Beredningar.
- ▶ Samordning av medborgardialoger tillsammans med Fullmäktiges beredningar.
- ▶ Demokratins förutsättningar - hur att få medborgare att aktivt delta i politiskt arbete på sina egna villkor?

Tillfällig beredning för näringslivsfrågor¹⁶

- ▶ En tillfällig beredning för att stärka företagsamheten inrättas under januari 2019 som får i uppdrag att utarbeta en strategi som främjar företagsamhet inom kommunen. Företagen skall involveras. Strategin ska lämnas till KF senast maj 2020.

---

¹⁶ Beredningen har inte aktiverats. Vid delårsuppföljning per april 2020 beslutade kommunfullmäktige att uppdraget ska anses färdigställt.

Bilaga 4. Frågor som togs upp i dialoger med presidium

Kommunstyrelsen

- ▶ Arbetet med krisledning och pandemins påverkan på styrelsens arbete
- ▶ Utveckling av målarbetet och målstyrning
- ▶ Styrning av mål och budget genom månadsuppföljning och dialoger
- ▶ Kommunstyrelsens styrmodell
- ▶ Utskottens tillgång till tjänsteskrivelser
- ▶ Utveckling av intern kontrollarbete
- ▶ Kommunstyrelsens uppsiktsplikt över nämnder och bolag
- ▶ Tvingande policys för möte mellan bolagsföreträdare och kommunstyrelsen
- ▶ Följsamhet till lagen om intäktsredovisning

Kommunstyrelsens utskott för bildning och lärande

- ▶ Pandemins påverkan på utskottets arbete
- ▶ Utmaningar i målarbetet
- ▶ Utskottets uppföljning av verksamhet och ekonomi
- ▶ Ansvarsfördelning mellan utskottet och kommunstyrelsen
- ▶ Elevers studieresultat kopplat till studiero
- ▶ Utmaningar avseende kompetensförsörjning

Kommunstyrelsens utskott för samhälle och utveckling

- ▶ Pandemins påverkan på utskottets arbete
- ▶ Utmaningar i målarbetet
- ▶ Uppföljning av verksamhet, ekonomi och intern kontroll
- ▶ Ansvarsfördelning mellan utskottet och kommunstyrelse

- ▶ Effektiviseringsarbete för hälsoskydd och myndighetsutövning
- ▶ Arbetet med plan- och bygglagen

Kommunstyrelsens utskott för trygghet och stöd

- ▶ Pandemins påverkan på utskottets arbete
- ▶ Bristande samverkan mellan utskott och beredningar
- ▶ Utmaningar i målarbetet
- ▶ Utmaningar med kommunens styrmodell
- ▶ Höga kostnader för LSS i daglig verksamhet

Miljö- och byggnadsnämnden

- ▶ Pandemins påverkan på nämndens arbete
- ▶ Ökade antal bygglovsansökningar
- ▶ Uppföljning av överklaganden

Sociala myndighetsnämnden

- ▶ Pandemins påverkan på nämndens arbete
- ▶ Grundläggande kontroll över förhållanden på HVB-hem
- ▶ Riskanalys och intern kontrollplan belyser om hänsyn tas till barnkonventionen
- ▶ Nämndens uppföljning av beslut
- ▶ Rapporter om ej verkställda beslut

Överförmyndarnämnden

- ▶ Pandemins påverkan på nämndens arbete
- ▶ Nämndens kontroll av belastningsregister
- ▶ Nämndens arbete med intern kontroll
- ▶ Nämndens arbete med riskanalys har inte genomförts under året
- ▶ Schablonersättning ersätts med att redovisa faktiska kostnader

- ▶ Nämndens uppföljning av verksamhet och ekonomi

Ekonomiberedningen

- ▶ Arbetet med att revidera ägardirektiv under året
- ▶ Dialog med kommunstyrelse, bolags presidium och bolagsstyrelse
- ▶ Uppföljning av mål
- ▶ Beredningen har inte tagit fram en verksamhetsplan